

Số: 01/2025/QĐST-VDS

Cao Lãnh, ngày 06 tháng 3 năm 2025

QUYẾT ĐỊNH
SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ

V/v Tuyên bố một người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi

TÒA ÁN NHÂN DÂN HUYỆN CAO LÃNH, TỈNH ĐỒNG THÁP

Thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:

Thẩm phán - Chủ tọa phiên họp: Bà Trần Hồng Thắm.

Thư ký phiên họp: Bà Đào Kim Xoa – Thư ký Tòa án nhân dân huyện Cao Lãnh, tỉnh Đồng Tháp.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân huyện Cao Lãnh tham gia phiên họp: Bà Phan Thị Thu Trang - Kiểm sát viên.

Ngày 06 tháng 3 năm 2024, tại trụ sở Tòa án nhân dân huyện Cao Lãnh mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số 797/2024/TLST-VDS ngày 03 tháng 12 năm 2024 về “Tuyên bố một người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi” theo Quyết định mở phiên họp sơ thẩm giải quyết việc dân sự số 05/2025/QĐST-VDS ngày 14 tháng 02 năm 2025, gồm những người tham gia tố tụng sau đây:

Người yêu cầu giải quyết việc dân sự: Cụ bà **Đinh Thị Đ**, sinh năm 1948; Địa chỉ: Tổ 11, ấp Đông M, xã Mỹ H, huyện Cao Lãnh, Đồng Tháp.

Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan: Ông **Trương Văn M**, sinh năm 1977; Địa chỉ: Tổ 11, ấp Đông M, xã Mỹ H, huyện Cao Lãnh, Đồng Tháp.

(Người yêu cầu có mặt; người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan vắng mặt)

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ:

Theo đơn yêu cầu ngày 15 tháng 11 năm 2024, đơn thay đổi yêu cầu giải quyết việc dân sự ngày 14 tháng 02 năm 2025, lời trình bày trong quá trình giải quyết việc dân sự và tại phiên họp người yêu cầu giải quyết việc dân sự là cụ bà **Đinh Thị Đ** trình bày:

Khi còn trẻ cụ bà **Đinh Thị Đ** sống gần đồn địch, không biết bản thân có nhiễm chất độc gì không nhưng khi sinh ra ông M đã có vẻ bề ngoài khác những đứa trẻ sơ sinh khác là có phần đầu nhỏ hơn và sức khỏe cũng yếu hơn những đứa trẻ bình thường khác. Đến khi khoảng 03 tuổi vẫn không biết nói chuyện, 4-

5 tuổi mới biết đi chập chững, không thể tự ăn uống hay sinh hoạt cá nhân, việc gì cũng pH có người thân giúp đỡ.

Đến khoảng năm 2000, Trạm y tế địa phương có yêu cầu đưa ông M ra khám bệnh để nhận thuốc, khoảng 02 năm sau đó, gia đình được hỗ trợ đưa ông M lên bệnh viện huyện Cao Lãnh (hiện nay là Trung tâm y tế huyện Cao Lãnh) để khám bệnh tạo điều kiện nhận tiền trợ cấp nhưng gia đình không còn lưu hồ sơ bệnh, chỉ có sổ lãnh tiền trợ cấp hàng tháng, khi đó bác sĩ kết luận rằng ông M bị khuyết tật do nhiễm chất độc màu da cam.

Ông M có uống thuốc hàng tháng do Trạm y tế địa phương cấp phát. Trước khi uống thuốc thì tình trạng ông M dễ bị kích động, khó ngủ, hay nói năng mơ hồ nhưng sau khi uống thuốc mặc dù vẫn nói năng mơ hồ, không tự chủ được nhưng ông M bình tĩnh hơn và dễ ngủ hơn. Ông M có trí nhớ kém, những sinh hoạt cá nhân hàng ngày ông M vẫn tự làm được nhưng đôi lúc vẫn không tự chủ được bản thân.

Cho đến hiện nay, ông Trương Văn M vẫn chưa làm căn cước công dân mà chỉ được cấp mã số định danh cá nhân, chỉ sử dụng giấy khai sinh để đi làm thủ tục, giấy tờ và khám bệnh.

Chồng cụ bà Đ là cụ ông Trương Văn C, sinh năm 1948 (Đã chết ngày 24/9/2024). Sau khi cụ ông chết thì gia đình có tiến hành làm thủ tục thừa kế quyền sử dụng cho con là ông Trương Văn H và hồ sơ này bắt buộc pH có những người thuộc hàng thừa kế thứ nhất của cụ ông Trương Văn C ký tên trong đó có ông M nhưng ông M không thể ký tên được nên cần pH làm thủ tục giám định pháp y tâm thần cho ông M để Tòa án chỉ định người giám hộ cho ông M thay ông M hoàn tất thủ tục thừa kế tại Cnh quyền địa phương.

Trong đơn yêu cầu ngày 15/11/2024, cụ bà Đinh Thị Đ yêu cầu Tòa án nhân dân huyện Cao Lãnh tuyên bố một người bị mất năng lực hành vi dân sự đối với ông Trương Văn M, sinh ngày 01/01/1977; Địa chỉ: tổ 11, ấp Đông M, xã Mỹ H, huyện Cao Lãnh, tỉnh Đồng Tháp, để bà Đ thực hiện các thủ tục nhận thừa kế quyền sử dụng đất. Đề nghị Tòa án chỉ định bà Đinh Thị Đ, sinh năm 1948; Địa chỉ: tổ 11, ấp Đông M, xã Mỹ H, huyện Cao Lãnh, tỉnh Đồng Tháp là người giám hộ cho ông Trương Văn M.

Tại phiên họp, cụ bà Đinh Thị Đ thay đổi yêu cầu đề nghị Tòa án nhân dân huyện Cao Lãnh, tỉnh Đồng Tháp giải quyết tuyên bố một người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi đối với ông Trương Văn M, sinh ngày 01/01/1977; Địa chỉ: tổ 11, ấp Đông M, xã Mỹ H, huyện Cao Lãnh, tỉnh Đồng Tháp. Đồng thời, đề nghị Tòa án chỉ định cụ bà Đinh Thị Đ, sinh năm 1948; Địa

chỉ: tổ 11, ấp Đông M, xã Mỹ H, huyện Cao Lãnh, tỉnh Đồng Tháp là người giám hộ cho ông Trương Văn M.

Chi phí giám định: Cụ bà Đinh Thị Đ tự nguyện chịu, không yêu cầu giải quyết.

Ý kiến của vị đại diện Viện kiểm sát tại phiên họp:

- Việc tuân theo pháp luật tố tụng của Thẩm phán giải quyết việc dân sự, Thư ký phiên họp: Thẩm phán, Thư ký đã tuân theo đúng quy định của pháp luật tố tụng.

- Việc chấp hành pháp luật của người tham gia tố tụng: Người tham gia tố tụng đã thực hiện Đ đủ quyền và nghĩa vụ tố tụng của họ theo quy định của pháp luật.

- Về việc giải quyết yêu cầu: Xem xét tài liệu chứng cứ có trong hồ sơ và căn cứ kết luận giám định pháp y tâm thần theo trung cầu số 74/2025/KLGĐ ngày 13/02/2025 của Trung tâm pháp y tâm thần khu vực Tây Nam Bộ. Đề nghị căn cứ quy định tại các Điều 369, Điều 370, khoản 1 Điều 376 Bộ luật tố tụng dân sự; Điều 23, Điều 48, Điều 49, Điều 53, Điều 54, Điều 57 và Điều 58 Bộ luật Dân sự 2015 chấp nhận yêu cầu của cụ bà Đinh Thị Đ về việc yêu cầu tuyên bố ông Trương Văn M có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi. Đồng thời, công nhận cụ bà Đinh Thị Đ là người giám hộ cho ông Trương Văn M.

- Về lệ phí giải quyết việc dân sự: đề nghị giải quyết theo quy định pháp luật.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp; ý kiến của đương sự và đại diện Viện kiểm sát tại phiên họp, Tòa án nhân dân huyện Cao Lãnh nhận định:

[1] Về quan hệ pháp luật, căn cứ đơn yêu cầu giải quyết việc dân sự và các tài liệu, chứng cứ khác có trong hồ sơ yêu cầu giải quyết việc dân sự thể hiện quan hệ pháp luật giải quyết là “Yêu cầu tuyên bố một người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi” thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án nhân dân theo quy định tại khoản 1 Điều 27 Bộ luật Tố tụng dân sự.

[2] Về thẩm quyền giải quyết: Ông Trương Văn M có địa chỉ tại tổ 11, ấp Đông M, xã Mỹ H, huyện Cao Lãnh, tỉnh Đồng Tháp nên thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án nhân dân huyện Cao Lãnh, tỉnh Đồng Tháp, theo quy định tại điểm a khoản 2 Điều 35 và điểm a khoản 2 Điều 39 Bộ luật tố tụng dân sự năm 2015.

[3] Về nội dung yêu cầu: Cụ bà Đinh Thị Đ yêu cầu Tòa án tuyên bố ông Trương Văn M có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi và công nhận cụ bà Đinh Thị Đ là người giám hộ cho ông Trương Văn M với mục đích thực hiện các thủ tục thừa kế tài sản từ cụ ông Trương Văn C tại Cnh quyền địa phương.

[3.1] Nhận thấy, cụ bà Đinh Thị Đ là mẹ ruột của ông Trương Văn M hiện là người trực tiếp chăm sóc cho ông M, ông M không có vợ con; Do đó, cụ bà Đinh Thị Đ là người có quyền, lợi ích liên quan có quyền yêu cầu tuyên bố một người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi.

Từ khi ông Trương Văn M sinh ra đã bị nghi ngờ nhiễm chất độc màu da cam và được nhà nước hỗ trợ nhận tiền trợ cấp xã hội hàng tháng theo dạng người khuyết tật (có sổ lĩnh tiền trợ cấp xã hội hàng tháng). Ông M dễ bị kích động, khó ngủ, hay nói năng mơ hồ, có trí nhớ kém nhưng những sinh hoạt cá nhân hàng ngày ông M vẫn tự làm được chỉ có đôi lúc vẫn không tự chủ được bản thân nên không được đi học vì nhận thức yếu và sinh hoạt hằng ngày vẫn cần có người giám sát.

Xét thấy, tại khoản 1 Điều 23 Bộ luật dân sự năm 2015 quy định về người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi như sau: *“Người thành niên do tình trạng thể chất hoặc tinh thần mà không đủ khả năng nhận thức, làm chủ hành vi nhưng chưa đến mức mất năng lực hành vi dân sự thì theo yêu cầu của người này, người có quyền, lợi ích liên quan hoặc của cơ quan, tổ chức hữu quan, trên cơ sở kết luận giám định pháp y tâm thần, Tòa án ra quyết định tuyên bố người này là người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi và chỉ định người giám hộ, xác định quyền, nghĩa vụ của người giám hộ.”*

Mặt khác, tại kết luận giám định pháp y tâm thần theo trưng cầu số 74/2025/KLGD ngày 13/02/2025 của Trung tâm pháp y tâm thần khu vực Tây Nam Bộ đối với ông Trương Văn M kết luận như sau: Về y học: Hiện tại, đương sự có bệnh lý tâm thần: Chậm phát triển tâm thần vừa (F71 – ICD10) + Động kinh (G40 – ICD10); Về khả năng nhận thức và điều khiển hành vi: Hiện tại, đương sự hạn chế khả năng nhận thức và khả năng điều khiển hành vi (có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi ở các vụ việc dân sự).

Từ những căn cứ nêu trên, đủ cơ sở kết luận: ông Trương Văn M, sinh ngày 01/01/1977; Địa chỉ: tổ 11, ấp Đông M, xã Mỹ H, huyện Cao Lãnh, tỉnh Đồng Tháp là người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi, theo quy định tại khoản 1 Điều 23 Bộ luật dân sự và Điều 378 Bộ luật tố tụng dân sự năm 2015 vì vậy yêu cầu của cụ bà Đinh Thị Đ là có căn cứ và phù hợp với quy định pháp luật nên chấp nhận.

[3.2] Về điều kiện giám hộ của cụ bà Đinh Thị Đ đối với ông M: Xét thấy, giấy khai sinh của ông Trương Văn M thể hiện cụ bà Đinh Thị Đ là mẹ; Sơ yếu lý lịch cá nhân thể hiện ông M không có vợ con; Đồng thời, cụ bà Đinh Thị Đ là người có Đ đủ năng lực hành vi dân sự nên chỉ định cụ bà Đinh Thị Đ làm người giám hộ cho ông Trương Văn M là đảm bảo quyền lợi cho người được giám hộ; Do đó, yêu cầu của cụ bà Đinh Thị Đ về việc công nhận cụ bà Đinh Thị Đ là người giám hộ cho ông Trương Văn M là có căn cứ chấp nhận.

[4] Đối với ý kiến của vị đại diện Viện kiểm sát tại phiên họp đề nghị chấp nhận yêu cầu của cụ bà Đinh Thị Đ yêu cầu tuyên bố ông Trương Văn M có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi và công nhận cụ bà Đinh Thị Đ là người giám hộ cho ông Trương Văn M là có căn cứ chấp nhận.

[5] Chi phí giám định: Cụ bà Đinh Thị Đ không yêu cầu giải quyết.

[6] Lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự: Cụ bà Đinh Thị Đ thuộc trường hợp được miễn nộp tiền lệ phí giải quyết việc dân sự.

Vì các lẽ trên,

QUYẾT ĐỊNH:

Căn cứ khoản 1 Điều 27, điểm a khoản 2 Điều 35 và điểm a khoản 2 Điều 39, Điều 369, Điều 370, Điều 371, Điều 372, Điều 376, Điều 377, Điều 378 Bộ luật tố tụng dân sự;

Căn cứ Khoản 1 Điều 23, Điều 47, Điều 48, Điều 49, Điều 54, Điều 57 và Điều 58, Điều 59, Điều 62, Điều 63 Bộ luật Dân sự 2015.

Căn cứ Điều 12 Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy Ban Thường Vụ Quốc Hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp và quản lý án phí và lệ phí Tòa án.

1. Chấp nhận yêu cầu của cụ bà Đinh Thị Đ.

Tuyên bố ông Trương Văn M, sinh ngày 01/01/1977; Địa chỉ: tổ 11, ấp Đông M, xã Mỹ H, huyện Cao Lãnh, tỉnh Đồng Tháp có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi.

2. Về người giám hộ: Cụ bà Đinh Thị Đ, sinh năm 1948; Địa chỉ: tổ 11, ấp Đông M, xã Mỹ H, huyện Cao Lãnh, tỉnh Đồng Tháp là người giám hộ của ông Trương Văn M. Quyền và nghĩa vụ của người giám hộ thực hiện theo quy định tại Điều 57, 58, 59, 62, 63 Bộ luật dân sự năm 2015.

3. Chi phí giám định: Cụ bà Đinh Thị Đ không yêu cầu giải quyết.

4. Lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự: Cụ bà Đinh Thị Đ thuộc trường hợp được miễn nộp tiền lệ phí giải quyết việc dân sự.

Cụ bà Đinh Thị Đ và ông Trương Văn M có quyền kháng cáo quyết định này trong thời hạn 10 ngày kể từ ngày Tòa án ra quyết định. Viện kiểm sát có quyền kháng nghị quyết định này theo quy định pháp luật.

Quyền yêu cầu thi hành án, nghĩa vụ thi hành án, thời hiệu yêu cầu thi hành án theo quy định của Luật Thi hành án dân sự đối với những quyết định được thi hành theo quy định tại Điều 482 Bộ luật Tố tụng dân sự.

Nơi nhận:

- VKSND huyện Cao Lãnh;
- Người yêu cầu;
- Người có QL,NVLQ;
- Chi cục THADS huyện Cao Lãnh;
- Lưu hồ sơ.

THẨM PHÁN - CHỦ TỌA PHIÊN HỌP

Trần Hồng Thắm